

У конфліктологічній підготовці педагогів заслуговує на увагу практика проведення з ініціативи керівництва спеціальних семінарів, консиліумів, тренінгів з проблем педагогічної конфліктності. Набуті знання і досвід сприятимуть підвищенню психологічної обґрунтованості педагогічних рішень та дій у конфліктних ситуаціях.

Збільшення конфліктності в усіх сферах життя зумовлює потребу спеціальної підготовки здобувачів освіти до розуміння, виваженої поведінки і дій в будь-яких умовах конфліктів. Це ставить завдання працівникам освіти організувати «школу конструктивного розв'язання конфліктів» для всіх здобувачів освіти.

Гуманістичну підготовку здобувачів освіти з проблем конфліктності фахівці рекомендують проводити за трьома напрямками:

1) постійна орієнтація здобувачів освіти на інтереси оточуючих людей;

2) тренінги зі здобувачами освіти з осмислення особистісних взаємостосунків у освітньому середовищі;

3) психолого-педагогічне консультування здобувачів освіти з проблем конфліктності (підліткової, юнацької, сімейної тощо) [1; 3; 5].

У конфліктологічній підготовці здобувачів освіти ефективну роль відіграє проведення ситуаційно-рольових ігор з колективного пошуку оптимальних рішень для врегулювання конфліктів у освітньому середовищі. Вважаємо, що така активна форма взаємодії сприятливо впливає на особистісний розвиток здобувачів освіти усіх вікових груп.

Література:

1. Амонашвілі Ш. А. Психологічні основи педагогіки співробітництва. Київ, 2001. 110 с.
2. Анцупов. А. Я., Малишев А. А. Введення у конфліктологію. Київ, 2016. 102 с.
3. Горностай П. П. Психологія життєвої кризи. Київ, 1998. 348 с.
4. Гришина И. В. Психология конфликта. Санкт-Петербург, 2011. 504 с.
5. Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика. Київ, 2007. 435 с.

Катерина ЯБЛУНОВСЬКА

Миколаївський національний аграрний університет

ФАКТОРИ, ЯКІ ФОРМУЮТЬ УМОВИ ПРАЦІ НА ВИРОБНИЦТВІ

Умови праці – це сукупність факторів виробничого середовища, які впливають на функціональний стан організму працюючих, їх здоров'я та працездатність у процесі праці [2]. Вони визначаються застосуванням

обладнанням, технологією, предметами і продуктами праці, системою захисту робітників, обслуговуванням робочих місць і зовнішніми чинниками, які залежать від стану виробничих приміщень, що створюють певний мікроклімат. Таким чином, виходячи з характеру виконуваних робіт, умови праці специфічні як для кожного окремого підприємства, установи, організації, виробництва, цеху і ділянки, так і для кожного робочого місця окремо.

Існує й інше визначення поняття «умови праці». Умови праці – це сукупність факторів зовнішнього середовища, що впливають на здоров'я та працездатність людини в процесі праці. Працездатність визначається здатністю людини виконувати певну роботу протягом заданого часу і залежить від чинників як суб'єктивного, так і об'єктивного характеру (статі, віку, стану здоров'я, рівня кваліфікації, умов, за яких відбувається праця тощо).

Умови праці на виробництві диференціюються залежно від фактично визначених рівнів і факторів виробничого середовища порівняно із санітарними нормами, правилами, гігієнічними нормативами, а також з урахуванням їх можливого шкідливого впливу на стан здоров'я працюючих.

Згідно з гігієнічною класифікацією праці умови праці поділяються на чотири класи.

I клас – оптимальні умови – такі умови, в яких не лише зберігається здоров'я працюючих, а й створюються передумови для підтримання високого рівня працездатності. Оптимальні нормативи виробничих факторів установлені для мікроклімату і факторів трудового процесу. Для інших факторів за оптимальні умови приймаються такі умови праці, в яких несприятливі фактори виробничого середовища не перевищують рівнів, прийнятих за безпечні для населення.

II клас – допустимі умови – характеризуються такими рівнями факторів виробничого і трудового процесу, які не перевищують установлених гігієнічних нормативів, а можливі зміни функціонального стану організму відновлюються за час регламентованого відпочинку або до початку наступної зміни й не чинять несприятливого впливу на стан здоров'я працюючих та їх нащадків в найближчому і віддаленому періодах.

III клас – шкідливі умови – характеризуються такими рівнями шкідливих виробничих факторів, які перевищують гігієнічні нормативи і здатні чинити несприятливий вплив на організм працюючого та (або) його майбутніх нащадків.

Фактори, що впливають на умови праці:

Виробничі:

- особливості техніки і технології;
- рівень механізації і автоматизації праці;

- якість оснащення робочих місць;
- режим праці і відпочинку.

Від них залежать фізичні зусилля і нервова напруга, робоче положення працівника, темп і монотонність роботи.

Санітарно-гігієнічні:

- температура;
- вологість;
- забрудненість повітря;
- шум;
- вібрація;
- освітленість на робочому місці.

Фактори безпеки:

- захист працівників від травм;
- захист від уражень струмом;
- захист від хімічного і радіаційного забруднення.

Інженерно-психологічні:

- комфортність на робочих місцях;
- досконалість конструкції техніки і технологічного процесу;
- зручність обслуговування машин і механізмів.

Естетичні:

- привабливість виробничого середовища;
- приємність форм, кольорів і звуків на робочому місці;
- заспокійливе оформлення зон відпочинку тощо.

Соціальні:

- взаємовідносини в трудовому колективі;
- стиль керівництва;
- місія і цілі підприємства та міра їх ідентифікації з інтересами працівника [1].

Під дією цих факторів формується морально-психологічний клімат у колективі. Створення сприятливих умов праці на виробництві, які б забезпечили високу працездатність і збереження здоров'я людини, є основним завданням управління.

Практика підприємств, установ, організацій свідчить про те, що оцінка поліпшення умов праці може бути здійснена шляхом зіставлення фактичних умов праці з нормативними, прийнятими для базового періоду.

У сучасних умовах господарювання та професійно-виробничої життєдіяльності все більшого значення набуває проблема поліпшення умов праці не лише за рахунок компенсаційних виплат, а й шляхом впровадження нової техніки, технологій, оздоровлення виробничого середовища, врахування вимог естетики праці тощо.

Відповідно до статті 153 Кодексу законів «Про працю в Україні», на всіх підприємствах, в установах, організаціях створюються безпечні і нешкідливі умови праці. Забезпечення безпечних і нешкідливих умов